

F

Instituut voor Zeewetenschappelijk onderzoek

Institute for Marine Scientific Research

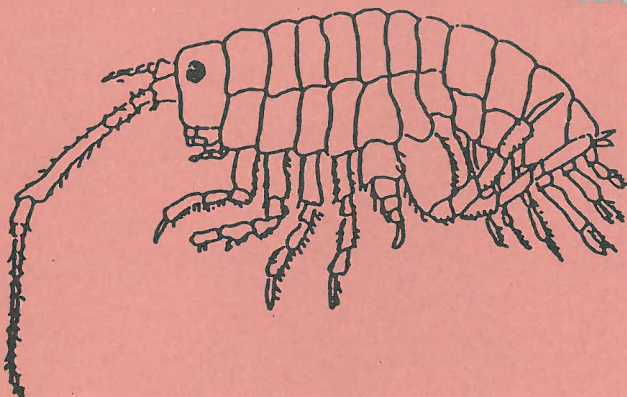
Prinses Elisabethlaan 69

8401 Bredene - Belgium - Tel. 059/80 37 15

ISSN 0773-3542

de strandvlo

PERIODIEK VAN 'DE STRANDWERK GROEP'

verantw. uitgever :

G. Rappé

Kapelstraat 3

B-9890 Ussel

Jaargang 6 (1)

april 1986

verschijnt driemaandelijks

Periodiek van "De Strandwerkgroep"
Verschijnt driemaandelijks

april 1986

Voorzitter : A. Annys, Guido Gezellestraat 8, 8400 Oostende.
Tel. 059/

Penningmeester : A. Goethaels, Lobelialaan 5, 8400 Oostende.
Tel. 059/80.26.45

Redactie : G. Rappé, Kapelstraat 3, 9890 Ursel.
Tel. 091/74.39.68

Secretaresse : R. Goethaels, Lobelialaan 5, 8400 Oostende.
Tel. 059/80.26.45

Natuurhistorisch Archief : F. Kerckhof, St. Catharinaplein 4,
8400 Oostende.

Leden : S. Beke, Oostende en E. Dumoulin, Knokke-Heist.

Abonnementsprijs : 180 Bfr. Te storten op rek. 001-1091291-20
t.n.v. "De Strandwerkgroep", p/a A. Goethaels (zie hoger).
Buitenlandse leden gebruiken postrek. 000-1493424-12.

Artikels voor volgend nummer binnen vóór 15 mei.

INHOUD

Woord vooraf	1
Bestuursmededelingen	1
G. Rappé. De tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap : een tweede jeugd ?	3
Financieel verslag	4
Excursieprogramma voor 1986	5
Statuten	6
18223 F. Kerckhof. Verslag van de excursie van 4 mei 1985 naar Oostduinkerke.	12
18224 E. Vanloo. Waarneming van een Grijs zeehond (<i>Halichoerus</i> <i>grypus</i>) nabij Cap Gris Nez (Frankrijk)	22
18236 C. d'Udekem d'Acoz. Errata.	23
18237 R. Vanwalleghem. Haaienvangsten rond de Noordhinder.	24

WOORD VOORAF.

Na de twee extra dikke nummers van de 5de jaargang, met o.a. het jubileumartikel, maken we nu een bescheiden start met de nieuwe jaargang. U zou verwend kunnen raken ! Hoewel dit jaar geen artikels worden bekroond durven we toch te hopen op uw bijdrage.

Rest mij nog te melden dat uw redacteur vanaf nu assistentie krijgt van bestuurslid E. Dumoulin, waardoor de soms lange vertragingen bij het verschijnen van De Strandvlo hopelijk ook de wereld uitgehouden zullen zijn.

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

Lidgeld

Hebt u uw lidgeld voor '86 al betaald ? Dan betaalt u nu 200 Bfr, door uw nalatigheid. Anders is dit het laatste nummer dat u ontvangt. Voor de wijze van betalen zie binnenkant kapt.

Geslaagde lustrumviering

Voor een bomvolle zaal kon onze voorzitter de 5de jaarvergadering van de SWG openen op 2 maart jl. te Antwerpen. Verscheidene marien biologische verenigingen waren vertegenwoordigd, waardoor veel nieuwe contacten konden worden gelegd. De voordrachtgevers (twee van onze vereniging en twee van de Nederlandse Strandwerkgemeenschap) konden rekenen op een aandachtig gehoor. De nieuwste SWG-tabellen (zie verder in deze Strandvlo) gingen als zoete broodjes van de hand. Een ideale gelegenheid om literatuur en enthousiasme bij te tanken. De afwezigen hadden ongelijk.

Het Zeepaard

Wie het ernstig meent met zijn interesse voor mariene fauna en -flora kan een abonnement op ons zusterblad "Het Zeepaard" niet missen ! U krijgt zes (!) nummers voor slechts f. 12,50, te storten op giro 45.02.22 t.n.v. P.J. Vos, Munnikenstraat 43, 2315 KV Leiden. Doen !

De sticker is er !

Als onderdeel van de lustrumviering van "De Strandwerkgroep" stond de uitgifte van een zelfklever op het programma. Het bestuur mocht welgeteld twee ontwerpen ontvangen ! De keuze viel unaniem op het ontwerp van de heer Mark Provoost uit Leffinge. De heer Provoost is student grafiek. Hij had zijn ontwerp bovendien volledig drukklaar gemaakt, compleet met rastering en vlakverdeling voor de kleurdruk.

De klever is rond van vorm, diameter 9 cm. De druk is tweekleurig, op witte achtergrond. Het geheel valt uiteen in drie velden : een zandkleurig veld onderaan, een centraal donkerblauw veld en een lichtblauw veld bovenaan. Deze velden stellen respectievelijk het strand, de zee en de lucht voor. Ze zijn van elkaar gescheiden door telkens een witte golvende strook : de golfslag. Onderste en bovenste veld worden nog eens gedeeld door een binnenste witte cirkel. In deze binnenste cirkel, grotereels op het donkerblauwe veld, bevindt zich een gestyleerde afbeelding van een strandvlo in zandkleur. In de buitenste lichtlaag staat de naam van de vereniging in kapitalen, DE STRANDWERKGROEP.

De uitvoering gebeurde door drukkerij Alleyn te Oostende. De verkoopprijs bedraagt 30 Bfr. Haal hem vlug in huis, zo steunt u de vereniging.

DE TABELLENSERIE VAN DE STRANDWERKGEMEENSCHAP : EEN TWEDE JEUGD ?

G. RAPPE

Onze zustervereniging in Nederland, de Strandwerkgemeenschap, heeft de respectabele leeftijd van 45 jaar bereikt. Deze wel heel oude zus -of oude tante ?- heeft een roemrijk verleden achter de rug. Meer nog, het lijkt er sterk op dat deze 40-plus-ser een tweede jeugd doormaakt : de jongste nummers en jaargangen van Het Zeepaard bereiken nooitgekende diktes. Ik wil het hier echter speciaal over een bij ons misschien te weinig gekende andere uitgave van de Strandwerkgemeenschap hebben : de tabellenserie. Ex-jeugdbonders onder ons zullen ze wel kennen : de witte, dunne tabellen zonder veel franje, met afbeeldingen van sterk wisselende kwaliteit. Witte producten "avant la lettre" : eerlijk en goedkoop. Ik herinner mij nog als gisteren, nu toch al zo'n vijftien jaar geleden, mijn eerste "ernstige" stappen op SWG-benen, na wat vrijblijvend schelpjes en haaietanden verzamelen : het determineren van eendemossels met SWG-tabel nr. 19.

Deze serie kende een sterke bloei in haar beginjaren (1948-1961). Het leek er sterk op dat de serie na 23 nummers (1969) dood was. Verscheidene oude tabellen verschenen in herwerkte vorm als Wetenschappelijke Mededeling van de K.N.N.V.. Ook nieuwe tabellen betreffende mariene groepen verschenen stevast in het gekende gele jasje van laatstgenoemde reeks. Na een onderbreking van negen jaar verscheen plots nr. 24 van de SWG-tabellenserie, in 1978 (Strandvlooien). Weer bleef het stil, tot in een bestek van twee jaar vier nummers verschenen. Twee (25 en 28) zijn herwerkingen van vroegere nummers. De oude kwaliteiten worden blijkbaar weer gewaardeerd : snelle publicatie en betaalbaar. Op geen enkele boekenplank zouden deze SWG-tabellen mogen ontbreken.

nr. 24 - Strandvlooien (Talitridae), W. Dekker, juni 1978, f. 3.

nr. 25 - Aasgarnalen (Mysidacea), C.H. Borghouts-Biersteker, november 1983, f. 2,50.

nr. 26 - Cumacea, M. Lavaleye, oktober 1984, f. 3.

nr. 27 - Hydropoliepen (Hydroida), A. Oosterbaan, juli 1985, f. 3.

nr. 28 - Rankpotigen (Cirripedia), P. Huwae, november 1985, f. 4.5

Verkrijgbaar bij de SWG tabellen-administratie, van Hogendorp-
laan 173 C, 3135 BM Vlaardingen.

FINANCIEEL VERSLAG 1985

Saldo 1984	25 449	
Giften	2 000	
Lidgelden 1985	19 985	
Lidgelden 1986	740	
Oude jaargangen	720	
Interest	50	
Opbrengst Quiz BRT	20 000	
Subsidie	13 000	
Regularisatie	205	
Jaarvergadering	4 600	9 625
Adm. onkosten		11 466
Verplaatsingsonkosten		2 080
Publiciteit		423
Strandvlo 4 (2)		4 000
4 (3)		3 200
4 (4)		3 800
5 (1)		3 800
5 (2)		4 000
5 (3)		5 400
	86 749	47 794

Saldo op 1 januari 1986: 38 955

Opmerkingen: Er werd reeds 920 fr aan lidgelden geboekt in 1984 waardoor het totaal aan lidgelden voor 1985 in feite 20 905 fr bedraagt.

Antwerpen, 2 maart 1986

EXCURSIEPROGRAMMA VOOR 1986.

Zaterdag 26 april : Nieuwesluis. In de voormiddag kunner we er de zeer interessante golfbrekertjes afzoeken naar diverse zeeorganismen, in de namiddag kunnen eventueel brakwaterkreken bezocht worden.
Afspraak : 08.30 uur op de markt van Groede (d.i. een gemeente in West Zeeuws-Vlaanderen).

Zaterdag 31 mei : schorren en slikken van het natuurreservaat Het Zwin.

Afspraak : 13.30 uur aan de ingang van het vogelpark.

Zaterdag 28 juni : schorren en slikken van het natuurreservaat De IJzermonding.

Afspraak : 10.00 uur aan het Mosselkot.

Zaterdag 26 juli : brakwaterslikken en -schorren van Doel en/of Lillo. Deze excursie is te combineren met fossielen zoeken op de opgespoten terreinen van Kallo.

Afspraak : 10.00 uur aan de kerk van Doel.

Zondag 31 augustus : snorkelexcursie naar de Grevelingen. Meer details hierover volgen in de volgende Strandvlo.

Afspraak : Scharrendijke (uur nog nader te bepalen).

Zaterdag 20 september : gansedaguitstap naar de Boulonnais. Details volgen eveneens in de eerstvolgende Strandvlo.

Afspraak : 07.30 uur op de markt van Audresselles.

Zaterdag 25 oktober : strandexcursie naar Oostduinkerke.

Afspraak : 09.30 uur aan de tramhalte Duinpark (d.i. een facultatieve halte die -komende uit de richting Oostende- juist vóór Oostduinkerke ligt).

Zondag 23 november : nader te bepalen binnenhuisactiviteit (eventueel in de jeugdherberg "De Ploate").

Afspraak : vanaf 13.30 uur.

Zaterdag 27 december : de traditioneel geworden eindejaarsexcursie naar het strand van De Panne.

Afspraak : 14.00 uur aan het Leopoldmonument op de dijk.

De excursieleiders van de respectievelijke excursies zijn momenteel nog niet bekend, doch zullen in de Strandvlo verschijnen van zodra ze aangeduid zijn.

Onder impuls van onze nieuwe voorzitter André Annys en goedgekeurd door het bestuur op de bestuursvergadering van 9 maart 1986 worden volgende statutaire regelingen voor de Strandwerkgroep voorgesteld :

S T A T U T E N

I. Doel en aard van de vereniging.

De Strandwerkgroep is een vereniging met populair-wetenschappelijke inslag, die zich tot doel stelt de studie, determinatie en inventarisatie van mariene en brakwaterfauna en -flora voorkomend op de kusten van West-Europa in het algemeen en van België in het bijzonder.

II. Bestuur.

1. Het bestuur wordt samengesteld uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester, een redacteur, een verantwoordelijke voor het Natuurhistorisch Archief (NHA) en twee leden.
2. De voorzitter leidt de vergadering, stelt de agenda's op en organiseert de jaarvergadering.
3. De secretaris stelt het verslag op van de bestuursvergaderingen, verzorgt de hem door de voorzitter toevertrouwde correspondentie, zorgt voor de verzending van het periodiek en houdt de verjaarde officiële stukken bij in een archief.
4. De penningmeester zorgt voor de boekhouding, betaalt de gedane onkosten uit, verzorgt de financiële correspondentie en houdt de ledenadministratie bij.
5. De redacteur zorgt voor het verschijnen van het periodiek. Aan hem worden de artikels die in aanmerking komen voor publicatie toegestuurd.
6. De verantwoordelijke van het NHA bundelt de ingezonden waarnemingen, houdt deze bij in een archief en publiceert deze minstens één maal per jaar in het periodiek. Hij zorgt tevens voor de planning en uitvoering van de excursies.
7. De twee bijkomende leden vervullen de hen door het bestuur opgelegde bijkomende taken.

8. Drie leden van het bestuur zijn jaarlijks uittredend en herkiesbaar.
De uittredende leden worden door het bestuur aangeduid op de vergadering van 15 oktober en bekendgemaakt in het periodiek van 1 december.
9. Bij ontslagname van een bestuurslid wordt door het bestuur een vervanger aangeduid voor de duur van het lopende werkjaar. Het werkjaar begint en eindigt met de jaarvergadering. Deze vervanger is op de eerstvolgende jaarvergadering automatisch uittredend en herkiesbaar.
Indien geen vervangend bestuurslid kan gevonden worden nemen de overige bestuursleden de taak van het ontslagnemend bestuurslid waar voor de duur van het lopende werkjaar.

III. Samenkomsten van het bestuur.

1. Het bestuur komt vier maal per jaar samen op vastgestelde data (15 januari, 15 april, 15 juli en 15 oktober) of op data die er het dichtst tegenaan liggen en waarop alle bestuursleden aanwezig kunnen zijn.
2. Op de bestuursvergaderingen moeten minimum vijf bestuursleden aanwezig zijn.
3. De bestuursvergaderingen worden in geen geval meer dan veertien dagen verdaagd.
4. Een gedetailleerde agenda van de bestuursvergaderingen worden aan de bestuursleden verstuurd één maand voorafgaande aan de bestuursvergaderingen (d.w.z. 15 december, 15 maart, 15 juni en 15 september).
5. Bestuursleden die punten op de agenda wensen geplaatst te zien dienen deze tenminste veertien dagen voorafgaand aan het versturen van de agenda aan de voorzitter over te maken.
6. Op de agenda komen volgende punten steeds voor :
 - goedkeuring van het verslag van de vorige vergadering
 - ledenadministratie
 - financiële toestand
 - betaling onkosten
 - periodiek
 - excursies
 - varia
7. In dringende gevallen kan de voorzitter het bestuur samenroepen buiten de in III-1 vermelde data.
8. Bij gelijkheid in stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

IV. Financies.

1. Het lidgeld wordt jaarlijks bepaald op de bestuursvergadering van 15 juli en aangepast aan de noodzakelijke te voorziene onkosten.
2. Alle inkomsten en uitgaven worden ingeschreven in een jaarboek, per bladzijde doorlopend genummerd en driemaandelijks op de bestuursvergadering voor te leggen.
3. Alle onkosten worden ingeschreven op een daartoe bestemde onkostennota. Deze onkostennota wordt gestaafd door een begeleidende rekening of faktuur en op de bestuursvergadering aan de penningmeester overhandigd die de rekening voldoet (per check of in speciën). Het staat de leden noch-
tans vrij gedane onkosten vooraf per overschrijving te laten uitbetalen indien de onkosten te hoog zouden zijn.
4. Het financieel boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.
5. Verplaatsingsonkosten worden slechts toegestaan voor :
 - bestuursvergaderingen welke plaatsgrijpen verder dan tien kilometer van de eigen woning en voor dewelke het lid gebruik maakt van openbaar of eigen vervoer.
 - zendingen voor dewelke leden of bestuursleden zich verder dan tien kilometer van de woning dienen te verplaatsen (i.v.m. vergaderingen met andere verenigingen, opzoekingen in musea of bibliotheken, ...). Deze worden vooraf aangevraagd aan het bestuur ter goedkeuring.
6. De tarificatie van de verplaatsingsonkosten voor eigen vervoer gebeurt op basis van 5,5 Bfr. (1986) per afgelegde kilometer en is jaarlijks aanpasbaar op de bestuursvergadering van 15 januari.
7. Alle leden hebben ten alle tijde inzage in de boekhouding.
8. Alleen de voorzitter, de penningmeester en de redacteur hebben volmacht op de financiële transacties van de vereniging.
9. De vereniging beschikt over volgende rekeningen :
 - A.S.L.K. : 001-1091291-20
 - P.C.R. : 000-1493424-12
10. Buitenlandse leden storten uitsluitend op de bovenstaande postcheckrekening (P.C.R.), ook vermeld in het periodiek.

V. Roerend en onroerend goed.

1. Ten dienste van de leden en ten bate van het wetenschappelijk onderzoek is de aankoop van roerend goed toegestaan. De aankoop van onroerend goed is verboden.

2. Het roerend goed van de vereniging omvat op 1 maart 1986 één elektrische schrijfmachine "Brother ce-60".

VI. Excursies.

1. Het staat alle leden van de vereniging vrij om aan de excursies deel te nemen. Ze doen dit op eigen verantwoordelijkheid en kunnen in geval van ongeval of ander ongemak geen enkel bestuurslid, noch het gehele bestuur, geheel of gedeeltelijk burgerlijk aansprakelijk laten stellen.
2. De excursies worden aangekondigd in het periodiek.
3. De excursies worden geleid door een ervaren lid.
4. Bij snorkelexcursies zal steeds een geoefend duiker of redder aanwezig zijn.
5. Aan buitenlandse excursies mag door minderjarige niet van de ouders vergezeld leden slechts deelgenomen worden mits schriftelijke toestemming van de ouders. Ze dienen daarvoor een speciaal daartoe bestemd formulier in te vullen en te ondertekenen.

VII. Verzekering.

1. Geen enkel lid is tegen ongevallen of andere ongemakken verzekerd die zich tijdens de samenkomsten of excursies zouden voordoen.
2. Het staat de leden vrij zich van een persoonlijke verzekering te voorzien.

VIII. Jaarvergadering.

1. De jaarvergadering grijpt plaats het eerste of tweede weekend van februari. De datum wordt bepaald op de bestuursvergadering van 15 oktober.
2. Op de jaarvergadering zijn drie bestuursleden uittredend en herkiesbaar (II-8).
3. Nieuwe kandidaten voor een bestuursfunctie dienen vóór 15 januari hun kandidatuur schriftelijk aan de voorzitter over te maken. Ze dienen tevens op de jaarvergadering aanwezig te zijn om in aanmerking te komen voor verkiezing.
4. De bestuursleden worden door meerderheid van stemmen verkozen door de aanwezige leden.
5. De uitnodigingen en de agenda van de jaarvergadering wordt per brief aan de leden overgemaakt vóór 31 december van ieder jaar.
6. Vaste punten op de agenda zijn :
 - verkiezing nieuw bestuur
 - financieel verslag.

7. Het financieel verslag van het voorbije boekjaar wordt op de jaarvergadering aan twee niet-bestuursleden voorgelegd ter nazicht, goedkeuring en ondertekening en wordt gepubliceerd in het periodiek van 1 maart.
8. Bij eventuele samenwerking met andere verenigingen voor deze vergadering vervalt punt VIII-1. De andere punten blijven van kracht.

IX. Periodiek.

1. Bevindingen op populair-wetenschappelijk gebied en administratieve mededelingen worden gepubliceerd in het periodiek dat de naam draagt "De Strandvlo".
2. Dit periodiek verschijnt vier maal per jaar op data van 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december.
3. De verzending van De Strandvlo geschiedt volgens de wettelijke bepalingen aangaande het versturen van periodieke tijdschriften.
4. De inhoud van De Strandvlo is besproken op de bestuursvergadering.
5. Het bestuur behoudt zich het recht voor om artikels te weigeren voor publicatie.
6. De redactie van het periodiek wordt waargenomen door iemand met grondige kennis van de mariene biologie.
7. De redacteur verbindt er zich toe per verschijnend nummer minstens één artikel te publiceren van algemene aard.
8. Het typen van De Strandvlo mag door de redacteur aan derden toevertrouwd worden. Deze persoon krijgt meteen de beschikking over de schrijfmachine vermeld in V-2.
9. Reclame kan eventueel geplaatst worden tegen 500 Bfr. per bladspiegel en per nummer (aanpasbaar op de bestuursvergadering van 15 oktober).
10. Het bestuur houdt zich het recht voor de adverteerders te aanvaarden of te wraken.

X. Natuurhistorisch archief(NHA).

1. Waarnemingen van organismen worden opgenomen in een archief genaamd het Natuurhistorisch Archief (NHA).
2. Het NHA staat steeds ter beschikking van de leden (en eventueel ook niet-leden) voor opzoekingen of studie.
3. De taak van archivaris wordt waargenomen door iemand met grondige kennis

van de mariene biologie.

4. De geregistreerde waarnemingen en hun eventuele bespreking verschijnen in De Strandvlo.

XI. Ontbinding van de vereniging.

1. Ontbinding van de vereniging grijpt plaats wanneer het bestuur hiertoe beslist.
2. Bij ontbinding van de vereniging wordt elk lid zijn reeds betaalde jaarbijdrage terugbetaald indien de financiële toestand zulks toelaat en onder dezelfde voorwaarden als vermeld in XII-2. Alle onkosten worden uitbetaald en het saldo gaat integraal naar een van de volgende instellingen :
 - Belgische Natuur- en Vogelreservaten
 - Vogelasiel Oostende
 - Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming.
3. Bij ontbinding van de vereniging wordt het roerend goed verkocht aan de hoogste bidder. De opbrengst gaat, na aftrek van de wettelijke lasten en taksen, naar één van de instellingen vermeld in punt 2.

XII. Statuten.

1. Ieder lid verbindt er zich toe bij inschrijving bij de vereniging van deze statuten kennis te nemen en er zich naar te schikken.
2. Leden en bestuursleden die zich niet naar de statuten schikken of opzettelijk schade aan de vereniging toebrengen worden van ambtswege geschrapt. Hun lidgeld wordt per één vierde en per velopen kwartaal achtergehouden. Het saldo wordt hun terugbetaald.
3. De statuten zijn jaarlijks aanpasbaar op de jaarvergadering. Verzoeken dienaangaande moeten schriftelijk aan de voorzitter overgemaakt worden vóór 15 januari van ieder jaar.
4. Gewijzigde statuten verschijnen in De Strandvlo van 1 maart.

Deze statuten werden ter goedkeuring ondertekend te Oostende op 9 maart 1986.

De voorzitter, De secretaris, De penningmeester,

A. Annys

R. Goethaels

A. Goethaels

De redacteur, De N.H.-Archivaris, De beide leden,

G. Rappé

F. Kerckhof

S. Beke

E. Dumoulin

VERSLAG VAN DE EXCURSIE VAN 4 MEI 1985 NAAR OOSTDUINKERKE.

F. KERCKHOF

Zaterdagochtend 4 mei. Ondanks het vroege uur en het druilerige weer stonden toch zes moedige strandjutters op de afgesproken plaats te kleumen. Het was niet alleen erg koud voor de tijd van het jaar, maar als je bedenkt dat het eigenlijk nog maar 5 uur in de ochtend was, dan had de natuur nog tijd genoeg om op te warmen. Of leve het zomerruur! De vele interessante vondsten deden ons echter de kou en het vroege uur snel vergeten.

Eerst wandelden we wat langs de vloedlijn die niet veel speciaals opleverde. Massaal eikapsels van de Wulk *Buccinum undatum* L. tussen min of meer verdroogde wieren zoals Knotswier *Ascophyllum nodosum* (L.), Japans bessenwier *Sargassum muticum* (Yendo) en Blaaswier *Fucus vesiculosus* L. waren algemeen; hier en daar ook wat stukken Riemwier *Himanthalia elongata* (L.). Er lagen ook talrijke Zeeklitten *Echinocardium cordatum* (Pennant), meestal beschadigde en niet al te frisse exemplaren. Deze soort was verder in het aanspoelsel ook heel algemeen. In de vloedlijn nog wat schelpen en Messen waarover later meer. Een dood, maar gaaf exemplaar van de Zeekat *Sepia officinalis* L. besluit deze korte inventaris van de vloedlijn. Van de Zeekat werd overigens in het aanspoelsel nog één van de kaken gevonden.

Al gauw echter zakten we af naar de aanspoelsel concentraties lager op het strand. Zoals gewoonlijk lagen die op de schuine, aflopende hellingen naar de strandplassen (zwinen of kellen) toe. Deze zgn. achterzwinlijnen vertoonden een mooie sortering: bovenaan schelpen, van grof naar minder grof, onderaan meer organisch materiaal zoals poliepen kolonies, wormkokers en "afval". Wie wilde kon zich hier een volledige plastic uitzet bij elkaar zoeken!

Laten we onze bespreking van de gevonden groepen beginnen met de Weekdieren (Mollusca). Een aantal soorten lagen werkelijk massaal voor het oprapen. Dit was bijvoorbeeld het geval voor de Rechtsgestrepte platschelp *Angulus labulus* (Gmelin). Deze soort was eigenlijk niet zo zeer in het aanspoelsel te vinden maar lag meer verspreid in brede vlekken met o.a.

ook fijnere schelpfragmenten op het strand zelf. Op die plaatsen lagen de lege doubletjes dan ook letterlijk voor het opscheppen. Ideaal zo'n situatie voor wie eens een studie wil maken over de sculptuur van deze schelpjes. Aangezien dit een stokpaardje is van R. Vanwalleghem nam die er meteen een flinke hoeveelheid van mee. Ze zijn namelijk niet altijd "rechts" gestreept ! Het resultaat van zijn onderzoekje kon je lezen in De Strandvlo 5(3). De schelpjes hadden ongeveer allemaal dezelfde grootte, zowat rond de 20 mm. Verder waren er opvallend veel exemplaren bij met een roodachtige vlek rond de top. Tussen de Rechtsgestrepte lagen er ook Tere platschelpen *Angulus tenuis* (da Costa) van ongeveer dezelfde grootte, eveneens lege doubletjes. Echt grote exemplaren werden van deze soort niet gevonden.

Op andere plaatsen was dan weer de Halfgeknotte strand-schelp *Spisula subtruncata* (da Costa) massaler dan ooit te vinden. Talrijke lege doubletten en veel levende dieren waaronder enkele vrij grote exemplaren. Waar is de tijd, nog niet zo lang geleden (+ 1975) dat we een gat in de lucht sprongen als we een vers doublet vonden! Sommige dieren waren zich opnieuw aan het ingraven in de strandplassen. Ook tegen de laagwaterlijn waren heel wat ingegraven exemplaren te vinden.

En dan de Messen. Onze Ensis-fanaat M. Dumoulin kreeg bijna een acute hartstilstand bij het zien van al dat moois. Gelukkig was hij met de auto! Massaal, het woord wordt vervelend, lagen ze daar voor het oprapen. Merkwaardig was deze maal het overwicht van *Ensis siliqua* (L.) cf. *minor* (Chenu) t.o.v. *E. arcuatus* (Jeffreys). Anders is dit steeds omgekeerd.

Een andere niet alledaagse vondst waren de exemplaren van de Messchede *Solen marginatus* Pulteney, niet één exemplaar maar talrijke verse doubletten. Waar deze soort vroeger slechts sporadisch aanspoelde, had er dit jaar blijkbaar een "invasie" plaats. Inderdaad, reeds sedert half april spoelden er geregeld en talrijk verse doubletten aan, in 't begin zelfs met vleesresten (Rappé, P., 1985). Nu vonden we exemplaren van ongeveer 6 tot 15 cm, behorend tot 3, misschien 4 jaarklassen. Dit wijst er op dat er zich in de laatste jaren vóór onze kust toch een redelijke populatie van deze zuidelijke soort heeft kunnen opbouwen. Waarschijnlijk werden de schelpen nu door bepaalde factoren uitgespoeld en op het strand geworpen. Het is dan wel merkwaardig dat we in vroegere jaren *Solen marginatus* Pulteney nooit zo massaal hebben gevonden. In elk geval waren de schelpen zo fris dat ze niet van erg ver uit de kust afkomstig konden zijn. Alleszins een spectaculair optreden van *Solen marginatus*

Pulteney.

En het messenverhaal is nog niet afgelopen. Een andere ongewone soort uit deze groep die we vonden was de Sabelschede

Cultellus pellucidus

(Pennant). In to-

taal werden zo maar

eventjes 30 verse

(maar lege) doublet-

jes opgeraapt. Ze

waren allemaal vrij

groot (+ 30 mm) en

tamelijk breed, dit

in vergelijking met ex-

emplaren afkomstig van de

kustvisserij. Ook van deze soort is het bij mijn weten de eer-

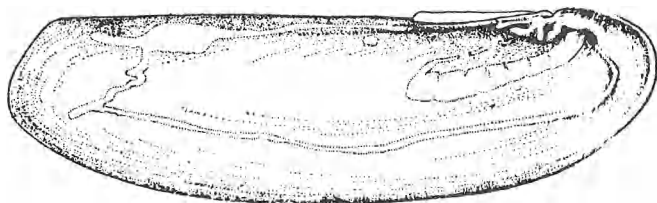
ste maal dat ze zo talrijk gevonden werd. toch moet ze voor

onze kust niet zo zeldzaam zijn, want er zijn regelmatig mel-

dingen van de kustvisserij.

Wat er verder aan mollusken te vinden was, is ook niet mis. Een vers maar leeg doublet van de Artemisschelp *Dosinia exoleta* (L.) van 27 mm. Bij mijn weten een unieke strandvondst van deze soort. Ze is wel gekend van vóór onze kust maar verder weg en zeker niet algemeen. We vonden nog 6 Grote tepelhoorns *Lunatia catena* (da Costa), 3 ervan nog met operculum, de anderen reeds aangepikt door meeuwen. Dit was eveneens het geval met het enige exemplaar van de Wulk *Buccinum undatum* L. dat we vonden. Deze feiten leverden aan het adres van de meeuwen wel enkele verwensingen op. Troost echter voor de verzamelaars : even over de Franse grens zijn ze toch "vogelvrij". Niet alledaags was ook de vondst van een vers fragment van de Gedoornde hartschelp *Acanthocardia echinata* (L.).

Bij de Gastropoden vielen ons de vrij talrijke exemplaren van de Fuikhoren *Hinia reticulata* (L.), omdat ze een zeer verse indruk maakten. Zoals gewoonlijk was ook het Muiltje *Crepidula fornicata* (L.) van de partij. We vonden enkele exemplaren op een Wulk en op krabbenschilden. Het Wenteltrapje *Epitonium clathrus* (L.) was algemeen in het aanspoelsel. Van het Schepje *Philine aperta* Ascanius vonden we slechts 1 exemplaar. Aangespoeld waren ook enkele land- en zoetwatermollusken o.a. de Tuinslak *Cepaea nemoralis* (L.) en de Posthoornslak *Planorbarius corneus* (L.).

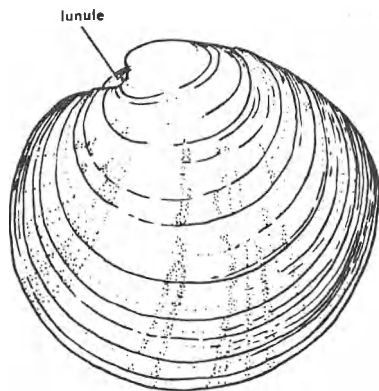

Cultellus pellucidus (Pennant)

(uit N. Tebble, 1976)

Van de algemenere Bivalven vallen te vermelden de talrijke, lege exemplaren van het Zaagje *Donax vittatus* (da Costa), de vele exemplaren van het Nonnetje *Macoma balthica* (L.); lege doubletten en ook levende dieren. Er zaten enkele opvallend grote individuen tussen. De Kokkel *Cerastoderma edule* (L.) was eveneens algemeen met talrijke lege doubletten naast levende exemplaren, vnl. de grotere. Niet erg talrijk was de Witte dunschaal *Abra alba* (Wood), met slechts enkele lege doubletjes. Lege doubletten van de Amerikaanse boormossel *Petricola pholadiformis* Lamarck vonden we regelmatig en van de Witte boormossel *Barnea candida* (L.) slechts één volledig exemplaar. Verder lagen er nog veel kleppen van de Grote strandschelp *Macra corallina* Montagu, doubletten van deze soort vonden we vnl. langs de eblijn. Niet echt algemeen, maar regelmatig te vinden waren lege doubletten van de Stevige strandschelp *Spisula solida* (L.), van de Tapijtschelp *Venerupis senegalensis* (Gmelin) en van de Afgeknotte strandgaper *Mya truncata* L.. Nu en dan troffen we ook opvallend grote individuen aan van de Mossel *Mytilus edulis* L.. En hiermee sluiten we dan het schelpen hoofdstuk af.

Maar ook van andere groepen werden interessante waarnemingen gedaan. Zo vonden we van Kreeftachtigen of Crustacea

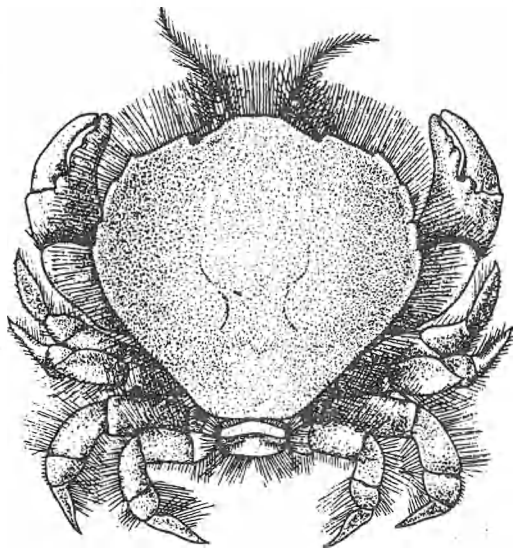
Dosinia exoleta (L.)
(uit G.E. Beedham, 1972)

1 perfect, dood exemplaar van het krabbetje *Thia scutellata* (Fabricius) de zgn. Teennagel. Dit is opnieuw een soort die verder uit de kust leeft en zelden of nooit op 't strand te vinden is. Van de Helmkrab *Corystes cassivelaunus* (Pennant) vonden we 3 carapaxen en 1 volledig vrouwelijk exemplaar. Verder nog een carapax van het Breedpootkrabbetje *Portumnus latipes* (Pennant), talrijke zeer grote, dode exemplaren van de Strandkrab *Carcinus maenas* (L.) naast carapaxen en volledige exemplaren van de Gewo-

ne zwemkrab *Liocarcinus holsatus* (Fabricius) en enkele carapaxen van de Noordzeekrab *Cancer pagurus* L.. Ook de Heremietkreeft *Pagurus berhardus* (L.) was met enkele levende individuen van de partij. Een stuk hout vertoonde talrijke boorgangen van de

Boorpissebed *Limnoria lignorum* (Rathke)

Bij de Echinodermata of Stekelhuidigen massaal levende Slangsterren *Ophiura texturata* Lamarck tussen het aanspoelsel naast de al eerder vermelde Zeeklitten. De Gewone zeester *Asterias rubens* L. was slechts weinig talrijk aanwezig evenals de kleine Zeeëgel *Psammechinus miliaris* (Gmelin) waarvan fragmenten en enkele schalen zonder stekels te vinden waren.

Thia scutellata (Fabricius)
(uit Holthuis + Heerebout, 1976)

algemeen is.

Bij de Coelenterata of Holidieren massaal ineen geschrompelde anemonen en kolonies van het Zeeden-netje *Abietinaria abietina* (L.), enkele kolonies Zeespriet *Nemertesia antennina* (L.) en een nog levende kolonie Gorgelpijppoliepen *Tubularia larynx* Ellis & Solander. En er zullen waarschijnlijk ook nog wel andere hydroidpoliepen te vinden geweest zijn in het aanspoelsel.

Als vertegenwoordigers van de Mosdiertjes of Bryozoa : massaal kolonies Bladachtig hoornwier *Flustra foliacea* (L.) en kolonies van de Harige vliescelpoliep *Electra pilosa* (L.). Zeevinger *Alcyonidium* sp. vonden we maar weinig talrijk.

Ten slotte de vissen (Pisces). Van deze groep vonden we een dode Paling *Anguilla anguilla* (L.) en 2 dode Botten *Platichthys flesus* (L.). Eikapsels troffen we ook aan, namelijk van de Hondshaai *Scyliorhinus canicula* (L.) één exemplaar, enkele van de Stekelrog *Raja clavata* L. en één eikapsel van de Groot-oogrog *Raja naevus* Müller & Henle.

Na een paar uur op 't strand in de overvloed gezocht te hebben bezochten we nog de vissers aan de Ster der Zee te Koksijde. Daar haalden we uit één der vangsten een 10-tal levende Grote tepelhoorns samen met hun typische ronde eiersnoeren. In de vangst verder nog een Gewone zwemkrab gearasiteerd door het Krabbezakje *Sacculina carcini* Thompson, wat niet zo veel bij deze soort schijnt voor te komen.

Een bezoekje aan de boekhandel Univers sous-marin besloot deze geslaagde excursie. En zoals gewoonlijk hadden de thuisblijvers ongelijk. Wie durft er trouwens nu nog te beweren dat er op ons strand nooit iets te beleven valt, laat staan iets nieuws te vinden zou zijn!

* * *

NASCHRIFT

N.a.v. de excursie van 5 mei naar Oostduinkerke wil ik hier van de gelegenheid gebruik maken om aanknopend bij het verslag van deze merkwaardige dag nog wat gedachten neer te schrijven.

Na de overvloed van de excursiedag zelf was het dan ook niet verwonderlijk dat enkelen, waaronder ondergetekende de volgende dag weer op post waren. Dit leverde interessante waarnemingen op van wat er met het aangespoelde kan gebeuren. Alhoewel nog zeker de moeite waard was er toch al een heel sterke afname van de hoeveelheid aanspoelsel (tot $\pm$ 70%). In deze ene dag of na tweemaal vloed lagen er met name opvallend minder Messen en schelpen in 't algemeen. Waren ze terug in zee gespoeld mischien? Ik denk het niet, want ik kon op sommige plaatsen het verdwijningsproces nog goed waarnemen. Het bleek dat heel wat van het aanspoelsel gewoon onder het zand verdwijnt. Dat schuift als het ware over het aangespoelde materiaal heen. Dit fenomeen was vooral duidelijk te zien aan de schuin aflopende wanden naar de zwinnen toe. Daar kon ik frequent Messen zien die deels in, deels nog uit het zand staken. Wat graven leverde veel meer ver-

borgen materiaal op. Het blijkt dus dat eens op het strand geworpen een groot deel van het aanspoelsel niet meer terug in zee verdwijnt maar als het ware op het strand zelf, door de grote mobiliteit van het zandige sediment, begraven wordt. Daarbij worden zwaardere voorwerpen zoals b.v. schelpen die sneller bezinken eerder bedekt. Zo kunnen ze een tijdlang op het strand bewaard worden en eventueel na een storm weer bloot spoelen. Lichter materiaal zoals poliepen kolonies blijven langer zweven in het water en verdwijnen bijgevolg niet zo snel onder het zand. Zulk aanspoelsel vertoont dan eerder de neiging om terug mee in zee te spoelen.

Niet alleen was op die korte tijd de hoeveelheid aanspoelsel sterk verminderd maar er deed zich ook nog een ander "verarmingsfenomeen" voor. Ik merkte nl. een sterke afname van nog levende dieren of schelpen met vleesresten. Voor een groot deel zullen natuurlijk de meeuwen en fouragerende steltlopers hiervoor wel verantwoordelijk zijn. Ik denk niet dat ze elke dag zo'n goed gedekte tafel zullen vinden. Zo waren alle Tepelhoorns die ik nu nog vond aangepikt en waren er vrijwel geen levende *Spisula*'s meer te vinden. Wel vond ik regelmatig "braakballen" van meeuwen met talrijke fragmenten van *Spisula*'s en ook van Kokkels. Het is echter ook mogelijk dat een deel van de Bivalven zich opnieuw heeft kunnen ingraven en zo betere oorden kon opzoeken, aan de laagwaterlijn of in de zwinen.

Op andere tijdstippen had ik wel al ondervonden dat het aanspoelsel dikwijls reeds na één dag heel sterk kon veranderd, meestal verarmd zijn. Nooit eerder heb ik eigenlijk eens stil gestaan bij het verdwijningsfenomeen zelf. Blijkbaar waren wij dus die bewuste zaterdag net op het juiste moment op de goeie plaats.

Wat ik de vijfde mei nog voor belangrijks gevonden heb waren nog een leeg doublet van *Dosinia exoleta* (L.) (30 mm), een gaaf exemplaar van de Helmkrab, ditmaal een mannetje, een nog levende Fluwelen zeemuis, naast nog wat Zwaardscheden en Solens.

Verder valt er nog iets te zeggen over de versheid van het toen angespoelde. Volgens mij lag er naast vrij vers materiaal, aangevoerd door de stormachtige wind van de voorbije dagen, vooral veel materiaal, voornamelijk de lege schelpen, die al voor langere tijd op het strand moeten gelegen hebben. Heel wat van b.v. de Angulussen, de *Spisula*'s, de Kokkels, ook de Messen en vooral het Zaagje waren waarschijnlijk slachtoffers

van de voorbije zeer strenge winter en dus al eerder (in februari) afgestorven. Na weerloos op het strand te zijn terechtgekomen verdwenen ze dan door het eerder beschreven fenomeen tijdelijk onder het zand, om nu door de sterke wind opnieuw bloot te spoelen. Dat de organismen die we op 4 en 5 mei konden vinden al eerder op het strand terecht kwamen wordt ook bewezen door de vondsten van Rappé P. (1985), die al op 13 april groten-deels dezelfde soorten, ook in grote aantallen, aantrof te Nieuwpoort. Inderdaad maakten de meeste van de door ons gevonden Tweekleppigen geen echt frisse indruk meer. Heel duidelijk was dit met name bij het Zaagje. Daarvan vonden we bijna uitsluitend doosjes en niet de "vlindervorm", waardoor ze nog levend leken. Deze "doosjes-vorm" kan optreden als, na een zekere tijd, het ligament losser wordt. Wanneer de schelpen dan in de branding heen en weer bewegen kunnen ze de gemakkelijker te rollen doosjes-vorm aannemen. Overigens moet het Zaagje heel sterk geleden hebben van de strenge winter want we vonden geen enkel levend exemplaar.

Wat het aanspoelen van de ongewone soorten van verder uit de kust betreft, meen ik dat ook hier de uitzonderlijke koude er voor een groot deel de oorzaak van is. Een aantal dieren verzwakken, worden uitgespoeld, kunnen zich niet meer opnieuw ingraven, komen uiteindelijk vlak onder de kust of in de brandingszone terecht en dan is het maar een kleine stap naar het strand zelf. Ik denk dat dit b.v. het geval moet geweest zijn voor de *Dosinia*'s, de *Solens*, de *Sabelscheden* en ook voor krabben als *Thia* en *Corystes*.

Eenmaal op het strand geworpen materiaal kan dus verschillende keren onder het zand terechtkomen en weer blootspoelen alvorens definitief te verdwijnen (door breken of dieper wegzinken in het zand). Zo kon ik op 11 september '85, toen ik opnieuw een bezoekje bracht aan dit strand nog steeds materiaal vinden dat duidelijk afkomstig was van dezelfde periode. Maar de kwaliteit was heel wat minder, naast natuurlijk de kleinere hoeveelheden. Zo had de ene *Cultellus* op die dag gevonden bijna geen periostracum meer en was het moeilijk nog een gave *Solen* doublet te vinden. De schelpen waren bovendien duidelijk

door het rollen meer afgesleten.

<<< *Solen marginatus* Pult.

(uit Prud'homme van Reine, 1979)

Dit hele verhaal om eens aan te tonen dat als je regelmatig het strand bezoekt er steeds weer iets nieuws te beleven valt en je op den duur gaat letten op allerlei fenomenen van langere of kortere duur die op en rond het strand gebeuren.

Tot slot nog een opmerking in verband met de vondsten van de Zwaardschede *Cultellus pellucidus* (Pennant). Zoals gezegd vonden we er 36. Het was echter wel eigenaardig dat we er in 't begin van de excursie geen vonden en pas toen iemand een eerste exemplaar had opgeraapt iedereen er begon te vinden. Ter illustratie het volgende verhaal. Alles begon toen ondergetekende op een bepaald moment opmerkte "hier zou je nu eigenlijk wel eens *Cultellus pellucidus* kunnen vinden". Mijn woorden waren nog niet koud toen Rika Goethals, meteen de daad bij het woord voegde en er één van voor haar voeten opraapte. En als er één ligt, liggen er meerdere. Inderdaad op dezelfde plaats raapte ze er nog 2 op. Meteen was ieders aandacht gescherpt. Toen we allemaal begonnen uit te kijken naar *Cultellus* tussen het fijnere aanspoelsel vonden we geregeld exemplaren. En bij het terugkeren langs het al eerder "afgezochte" traject werden vervolgens nog een tiental "overkeken" exemplaren opgeraapt! Sommigen lagen zelfs zomaar bovenop het aanspoelsel! We hadden er dus voordien niet op gelet. En wij waren nu toch echt geen onervaren strandjutters. Veel exemplaren lagen ook aan de basis van aanspoelseldriehoekjes van fijner materiaal, precies als waren ze daar door een laatste golf achtergelaten.

Ik vraag me eigenlijk af of we ooit wel *Cultellus pellucidus* (Pennant) zouden opgemerkt hebben zonder die eerste, eerder toevallige vondst. Het is in dat verband overigens een gekend en reeds onderzocht fenomeen, dat eenmaal de blik ingesteld is op een bepaalde vorm, die vorm ook gemakkelijker tussen andere vormen opgemerkt wordt. Overigens is het ook zo dat als we al op voorhand verwachten iets niet aan te treffen onze geest, onze blik, daar dus niet op ingesteld is en we er dan ook gemakkelijker overheen kijken. Misschien was dat bij ons ook het geval bij de aanvang van de excursie? Een en ander werpt wel een ander licht op het al dan niet voorkomen van bepaalde soorten. Soms is het misschien beter te schrijven dat ze niet werden gevonden! Het is mij overigens al opgevallen dat als we er eenmaal naar uit kijken bepaalde soorten lang niet zo zeldzaam zijn als wel wordt gedacht. Ik denk b.v. aan het Schepje, en aan het Breedpootkrabbetje. Wat weer niet wil zeggen dat

Cultellus pellucidus (Pennant) altijd zo talrijk zal zijn, maar misschien toch wel algemener dan we dachten.

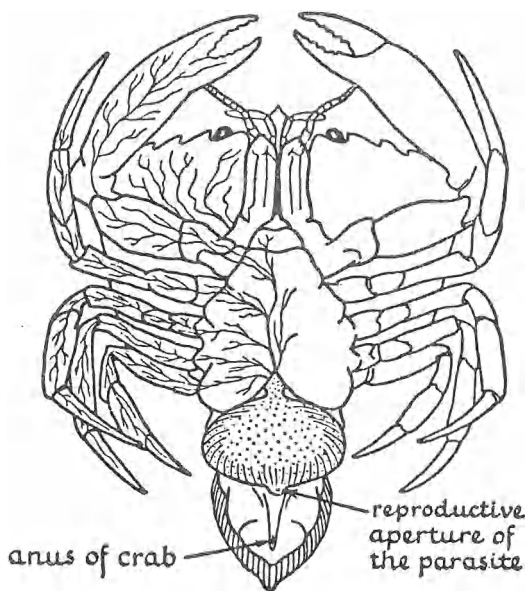
Tot besluit van dit eerder "filosofisch" stukje nog de moraal van het verhaal : ga er dus niet te snel van uit dat bepaalde, zgn. zeldzame soorten toch wel niet te vinden zullen zijn. Integendeel, bereid je vóór een excursie mentaal grondig voor op wat je zou kunnen vinden en willen aantreffen, b.v. door voordien een paar afbeeldingen te bekijken of echte exemplaren. Het vormbeeld nietwaar. Succes!

Literatuur.

Rappé, P., 1985. Van Neptunus' overvloed.- De Strandvlo 5(2) : 49-50.

Vanwalleghem, R., 1985. Enkele afwijkende exemplaren van de Rechtsgestrepte platschelp *Fabulina fabula* (Gmelin, 1791).- De Strandvlo 5(3) : 69-71.

St. Catharinaplein, 4
8400 Oostende

WAARNEMING VAN EEN GRIJZE ZEEHOND (HALICHOERUS GRYPUS) NABIJ CAP GRIS NEZ (FRANKRIJK).

E. VANLOO

Tijdens een uitstap van de Vogelwerkgroep Wielewaal Middenkust naar Cap Gris Nez op 7 oktober 1984 om er de zeevogel-trek te observeren, werd tijdens het naspeuren van de zee door Jan Milh een zeehond opgemerkt. Het dier bleef ter plaatse, vlak voor de rotspartijen rondpleisteren. Al snel werd het door dhr. Milh herkend als een Grijze zeehond. Milh herinnerde zich de soort van een vroegere reis naar Schotland.

Opvallend bij deze zeehond was de hals die heel wat plooiën vertoonde. Ook de vorm van de kop was anders dan ik mij voorgesteld had van een zeehond, ze was eerder spits dan rond van vorm. Het specimen was minstens 1,5 m groot. Dhr. P. Tavernier kon vanop zeer korte afstand (5 tot 8 meter) meerdere dia's van het dier maken. De zeehond dook vrij veel, en bleef doorgaans meerdere minuten onder water. Op een bepaald ogenblik kwam hij boven water met een vrij grote platvis in zijn muil. Deze verorberde hij terwijl hij op zijn rug in het water lag te dobberen. Af en toe dook hij nog met vis en al onder water. Hij had blijkbaar nogal wat moeite om zijn prooi op te slokken. De zeehond bleef voor de rest van de dag in de zelfde omgeving rondzwemmen, en deed tevens enkele pogingen om op een rotsblok aan land te kruipen. Toen op een gegeven moment de achterflippers van dier zichtbaar werden konden we zien dat hij niet gemerkt was.

Eenmaal thuis werden er nog wat naslagwerken geconsulteerd om de determinatie te verifiëren (Kuckuck, 1977; van de Brink, 1978; Rappé, 1982; 1983). Al snel kwam ik tot de conclusie dat het inderdaad om een Grijze zeehond *Halichoerus grypus* ging, en wel om een subadult tot adult mannetje.

Een vraag die zich opwerpt is, van waar zou dit exemplaar afkomstig kunnen zijn? De mogelijkheid bestaat dat het specimen afgedwaald is uit een Britse populatie (b.v. van Scoby Sands nabij Yarmouth) of afkomstig is van een kolonie uit de omgeving van Quessant (Bretagne). Opmerkelijk is ook het feit dat in het daaropvolgende voorjaar niet minder dan veertig individuen van deze soort werden gezien op een zandplaat tussen

Vlieland en Terschelling (Nederland). Sommige dieren hebben er zelfs jongen geworpen (Anonymus, 1985).

Literatuur.

- Anonymus, 1985. Grijze zeehonden op het wad.- Grasduinen, mei 1985 : 24.
Brink, F.H., van den, 1978. Zoogdierengids. 4de druk, 274 pp., 32 pl., 144 + 64 kaarten. Elsevier, Amsterdam-Brussel.
Kuckuck, P., 1977. Wat vind ik aan het strand.- 258 pp., 32 pl., 111 tekstfig.. Helmond, Helmond & Altiora, Averbode.
Rappé, G., 1982. Zeehonden.- De Strandvlo 2(3) : 80-84.
Rappé, G., 1983. Het voorkomen van de Grijze zeehond langs de Belgische kust.- De Strandvlo 3(4) : 82-84.

Watervliegpleinstraat, 14
8401 Bredene

* * *

ERRATA

C. D'UDEKEM D'ACQZ

Dans mon article "Etude d'une collection de Crustacés Décapodes de Bretagne" paru dans le Strandvlo 5(4) se trouvent quelques erreurs. Que le lecteur veuille excuser ces inexactitudes.

- page 99 : lire *Pagurus prideaux* Leach, 1815 et non *P. prideaux* (Leach, 1815).
page 101 : 6ième ligne lire Sainte-Marine et non Sainte-Morène.
page 103 : 7ième ligne lire "Des débris très détériorés de *Cal-
lianassa* ont également été observés sur cette plage" et non
"Ces exemplaires...plage".
page 112 : 33ième ligne lire "plus au moins unie ...".
page 120 : 36ième ligne lire "cinquième paire de pattes avec un
merus court et un dactyle large dont le bord interne est pres-
que droit".
page 124 : 7ième ligne lire "supérieur du propode ..." et non
"supérieur du merus".
page 128 : 6 ième ligne lire "manque le premier péréiopode droit
et le troisième péréiopode gauche".

* * *

HAAIENVANGSTEN ROND DE NOORDHINDER

R. VANWALLEGHEM

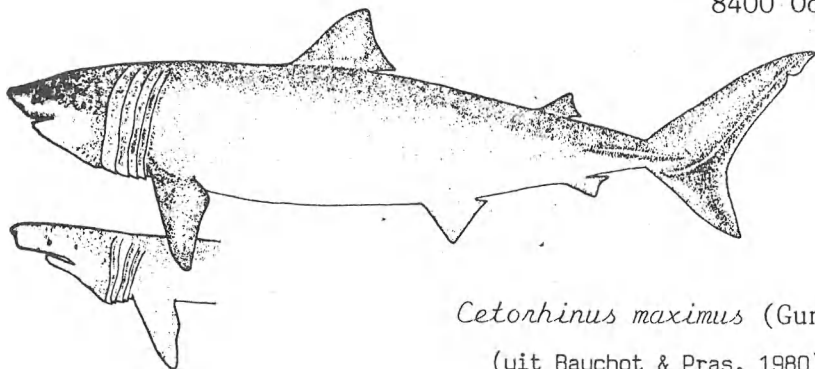
Begin november werd door de 0.275 op de visgronden rond de Noordhinder een apekal of reuzenhaai (*Cetorhinus maximus*, Gunner) gevangen. Het betrof hier een jong ex. van 3 - 4 meter. Volwassen dieren bereiken een lengte van 10-12 meter met een gewicht van 3500-4000 kg. Daar een apekal weinig of geen commerciële waarde heeft (vroeger werd uit de lever echter traan gewonnen), en het dier nog alle levenskansen vertoonde, werd door de bemanning besloten het terug in zee te zetten. De haai werd met een kabel rond de staart opgehesen, doch een hevige zee bemoeilijkte dit maneuver. Bij het neerlaten in zee brak de staart af, zodat de inspanning van de bemanning spijtig genoeg tot niets zal geleid hebben.

Tijdens de vorige reis van hetzelfde schip werd ook een voshaai (*Alopias vulpinus* Bonnaterre) gevangen. Gegut woog het dier nog 85 kg. Opmerkelijk voor deze soort is de buitengewoon lange bovenlob van de staartvin.

Latours, neus- of haringhaaien (*Lamna nasus* Bonnaterre) werden door dit schip regelmatig gevangen. Deze haai achtervolgt vooral de haringscholen. Alhoewel het vlees bij ons weinig of niet gegeerd wordt, brengen latours een goede prijs op. Volgens de vissers zouden het vooral vreemdelingen zijn die deze haai op prijs stellen.

Waarnemingen als deze over het voorkomen van grotere haaien-soorten in onze wateren verdwijnen meestal in het niet. Uitzonderlijk grote ex. bekomen wel eens een plaatsje in de lokale weekbladen. Waarschijnlijk worden deze soorten wel meer gevangen dan verondersteld wordt.

Frère Orbanstraat, 59
8400 Oostende

Cetorhinus maximus (Gunnerus)

(uit Bauchot & Pras, 1980)

JEUGDHERBERG "DE PLOATE"

Langestraat, 82
B-8400 Oostende
Tel. : 059/70.54.84

JEUGDHERBERG "DE BRANDING"

Raversijdestraat, 20
B-8400 Oostende
Tel. : 059/50.12.77

CENTRUM MIDDENKUST V.Z.W.

Raversijdestraat, 18
B-8400 Oostende
Tel. : 059/50.12.77

Oostendse Jeugdherbergen en Centrum Middenkust :

*Voor mens en vogel, letterlijk en figuurlijk,
méér dan een dak boven je hoofd.*

*Jeugdherbergen : een internationaal trefpunt
waar je als lid van de jeugdherbergfamilie wel-
kom bent.*

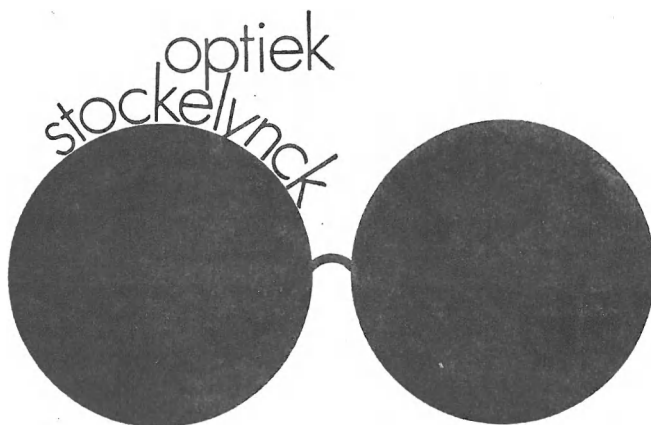
*Centrum Middenkust v.z.w. : natuureducatief
centrum voor jong en minder oud.*

Geef je ons team de kans, samen met je vereni-
ging, een idee uit de werken in de Jeugdherberg
en/of het Centrum ?

(vergaderingen, tentoonstellingen, natuurpro-
jecten, seminaries, bezinningsdagen, rondlei-
dingen voor scholen en groepen, algemene ver-
gaderingen, enz. ...).

Voor de prijs moet je het echt niet
laten (bovendien help je zo mee aan
de verdere uitbouw van ons Centrum).

Doen natuurlijk.
Wat anders !

Van Iseghemlaan 117
8400 Oostende
Tel. 059 - 80 04 79

Binokulaire Stereoskopische Microscop

ESCHENBACH 3310

- Vergrotingen: 15 x en 30 x
- Uitvoering in wit-grijs gelakt metaal.
- Binoculair met teflon vasthechtingsschroef
- Regelbare pupilafstand
- Recht beeld door ingebouwd prismasysteem
- Twee paar verwisselbare oculairs 5 x en 10 x (groothoek)
- Niet-uitneembare objectieven: 3 x
- Werkafstand: 60 mm
- Gezichtsveld: 6,5 mm diameter
- Verlichting gemonteerd op een buis

Prijs: 9 990 Bfr.

Leden van de SWG: - 10%

BOEKHANDEL

UNIVERS SOUS-MARIN

Koninklijke Baan, 90 - 8460 Koksijde

☎ (058) 51.28.21

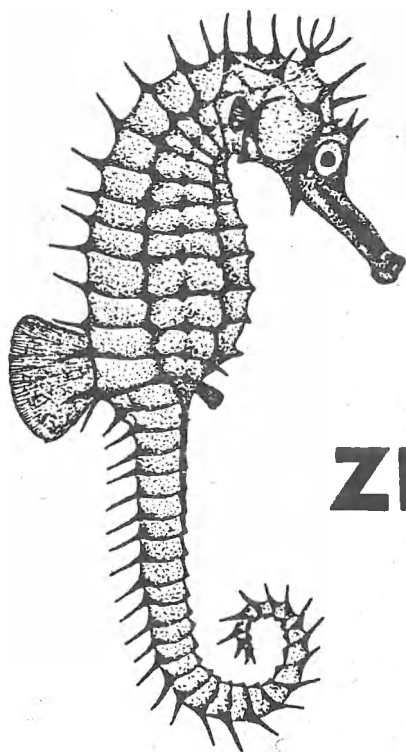
Ruime keuze aan literatuur
over diverse mariene onder-
werpen. Gespecialiseerd
in Malacologie (zowel Ne-
derlandstalige als Franse,
Engelse en Duitse boeken
en/of periodieken).

Literatuurslijst op aanvraag
te bekomen. Verkoop per cor-
respondentie is mogelijk.

*Permanente tentoonstelling van mollusken
en koralen.*

10% korting voor de leden !

VERSCIJNT TWEEMAANDELIJKS

HET ZEEPAARD

ORGAAN VAN DE

Strandwerkgemeenschap

van: **N.J.N.**

NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE

K.N.N.V.

KONINKLIJKE NEDERLANDSE NATUURHISTORISCHE VERENIGING

A.C.J.N.

ALGEMEEN CHRISTELIJKE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE EN
NATUURBESCHERMING

